

СТАНОВИЩЕ

от проф. Димитринка Георгиева Цонкова, д-р

на дисертационен труд на тема:

„СПОРТНОПЕДАГОГИЧЕСКИ МОДЕЛ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ ПРИ УЧЕНИЦИ ОТ ПРОГИМНАЗИАЛНИЯ ЕТАП НА ОСНОВНАТА ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН”

за присъждане на образователна и научна степен **“доктор”**

Област на висше образование: 1. Педагогически науки

Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по...

Научна специалност: Физическо възпитание в образователната система

Автор на дисертацията: Мария Данчева Бончева

Научен ръководител: доц. Иванка Тошева, д-р

1. Данни за докторанта

Мария Бончева е образован и амбициозен млад човек, който притежава ОКС „магистър“ и владее английски език на ниво C-1. От 2018 г. е асистент в катедра „Психология, педагогика и социология“ на НСА „В. Левски“. Преди това в продължение на няколко години натрупва професионален опит като воден спасител, аниматор, учител по ФВС. Има редица участия в различни проекти и научни форуми.

2. Данни за докторантурата

На основание ЗП-335/22.03.2019 Мария Бончева е записана като докторант на самостоятелна подготовка към „Психология, педагогика и социология“ на НСА „В. Левски“. Изпълнила е изискванията по индивидуалния учебен план. Отчислена е с право на публична защита със заповед ЗП-442/21.04.2022 и е допусната до нея след вътрешно обсъждане на 4.04.2023 с предложение за състава на научното жури. Не забелязвам процедурни нарушения или несъответствия с нормативните документи.

3. Данни за дисертацията и автореферата

В съвременния живот въпросът за социалните умения на личността е от изключително важно значение. В този смисъл проведеното от докторантката Мария Бончева научно изследване е актуално, навременно и необходимо не само за оптимизиране на учебния процес по ФВС, но и за стратегическите

цели на образованието. Със своя теоретико-експериментален характер то визира социалните умения на учениците от 5. – 7. клас като съществен фактор за тяхната адекватна подготовка за самостоятелен живот чрез физическа активност и спорт.

Дисертационният труд е оформен съгласно стандартните изисквания за този тип научни разработки. В обем от 183 страници авторката е успяла да развие научната теза и да докаже своите възможности за научноизследователска дейност в тандем с нейния научен ръководител доц. Иванка Тошева, д-р. Основание за това твърдение ми дават следните факти:

➔ **Теоретичният анализ** е задълбочен и обхваща широк периметър от гледни точки по избраната тема. Обособени са три раздела с акцент към същността на социалните умения и значението на спортните занимания за тяхното целенасочено формиране и изграждане. Използван е научен стил на академично писане, от който става ясно, че авторката:

- владее специализираната терминология;
- умее да анализира информацията и да изразява собствената позиция;
- използва класически и съвременни литературни източници, вкл. интернет ресурси;
- цитира коректно виждания и концепции на български и чуждестранни автори;
- може да формулира точни и логични научни хипотези.

➔ **Дизайнът на изследването** е в обем от 16 страници. Схемата, която представя експерименталния модел, е изчерпателна и с подходяща визия. Използваните методи са правилно подбрани, прецизно описани и систематизирани, което е предпоставка за изчерпателно изследване на поставения научен проблем и за постигане на неговата цел.

➔ **В аналитичната част (глава трета)** е видно, че научният проблем е изследван в методическа последователност, при което М. Бончева правилно интерпретира получените резултати с оглед доказване или отхвърляне на издигнатите хипотези. Съвкупността от резултати, анализи, таблици и фигури е представена в пет раздела. Всеки от тях е много важен, защото разкрива в сравнителен план нивото на социалните умения на учениците като резултат от целенасоченото прилагане на авторския спортнопедагогически модел в обучението по ФВС. Установените корелационни зависимости между отделните социални умения очертават

конкретни насоки при педагогическото взаимодействие между учители по ФВС и ученици в условията на училищната среда.

→ *Изводите* са оформени разширен вариант. Считам, че е в случая това е приемливо, тъй като идеята за разработването на дисертационния труд е на базата на опита от практиката и е насочен отново към практиката. *Препоръките* не са общи или шаблонни, а са отправени към точните субекти.

→ *Литературната справка* е описана според стандарта, а *приложенията* сполучливо поясняват и допълват същинската част на дисертацията, като доказват реалната изследователска работа.

→ *Съдържанието на автореферата* отразява в обобщен и синтезиран вид дисертационния труд.

4. Научни приноси

От значение за теорията и практиката на спортната наука, според мен, са следните приноси:

1. Теорията относно социалните умения при ученици в прогимназиален етап на основна образователна степен е допълнена, разширена и обогатена през призмата на обучението по ФВС в училище.

2. Създаден е авторски спортнопедагогически модел за изграждане на социални умения на учениците при обучението по ФВС в съответствие с образователната реалност в началото на 21. век.

3. Доказана е приложимостта на спортнопедагогическия модел за изграждане в единство на основните социални умения чрез установените корелационни зависимости между тях и настъпилите промени входа на експерименталното изследване.

4. Анализирано е влиянието на ограничителните мерки по време на COVID върху формирането на социални умения чрез спортнодвигателни активности в обучението на ученици от 5. – 7. клас.

5. Публикации и участия в научни форуми

По темата на дисертационния труд докторантката Мария Бончева представя три публикации.

Декларирам, че нямам общи научни публикации с кандидата и не съм обвързана с него по смисъла на Закона за конфликт на интереси.

7. Заключение

Дисертационният труд „*Спортнопедагогически модел за развитие на социални умения при ученици от прогимназиалния етап на основната образователна степен*” е завършено теоретико-експериментално изследване с научни достойнства и качества. Той показва, че кандидатката притежава достатъчна степен както задълбочени знания по специалността, така и способности за самостоятелна научна работа. На това основание **давам положителна оценка и убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Мария Данчева Бончева образователната и научна степен “доктор”** по научната специалност „Физическо възпитание в образователната система”, професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше образование: 1. Педагогически науки.

11.05.2023

Автор на становището:

/проф. Д. Цонкова, д-р/

EVALUATION OPINION
by
Prof. Dimitrinka Georgieva
Tsonkova of a dissertation on:

“A SPORTS PEDAGOGICAL MODEL FOR THE DEVELOPMENT OF
SOCIAL SKILLS IN STUDENTS FROM THE MIDDLE SCHOOL STAGE
OF THE BASIC EDUCATIONAL LEVEL”

for awarding the educational and scientific degree
“Doctor”

Field of higher education: Pedagogical sciences

Professional direction: 1.3. Pedagogy of training in...

Scientific speciality: Physical education in the educational system

Author of the dissertation: Maria Dancheva Boncheva

Research supervisor: Assoc. Prof. Ivanka Tosheva, PhD

1. Data on the doctoral student

Maria Boncheva is an educated and ambitious young person who has a master's degree and speaks English at the C-1 level. Since 2018, she has been an assistant in the Department of Psychology, Pedagogy and Sociology of the National Sports Academy "Vasil Levski". Before that, for several years, she gained professional experience as a lifeguard, animator, and physical education and sports teacher. She has several participations in various projects and scientific forums.

2. Data on doctoral studies

Based on ZP-335/22.03.2019, Maria Boncheva was enrolled as an independent doctoral student at the "Psychology, Pedagogy and Sociology" Department in the National Sports Academy "Vasil Levski". She has fulfilled the requirements of the individual study plan. She was granted the right to public defence by order ZP- 442/21.04.2022 and was approved for it after an internal discussion on 04.04.2023 with a proposal for the composition of the scientific jury. I do not notice any procedural violations or inconsistencies with regulatory documents.

3. Dissertation and abstract data

In modern life, the issue of social skills of a person is extremely important. In this sense, the scientific research carried out by the doctoral student Maria Boncheva is relevant, timely and necessary not only for optimising the learning process in physical education and sports but also for the strategic goals of education. With its theoretical-experimental character, it refers to the social skills of the 5th-7th grade students as an essential factor for their adequate preparation for an independent life through physical activity and sports.

The dissertation is designed according to the standard requirements for this type of scientific work. In a volume of 183 pages, the author was able to develop the scientific thesis and prove her scientific research abilities in tandem with her scientific supervisor Assoc. Prof. Ivanka Tosheva, Ph.D. The following facts give me a basis for this statement:

The theoretical analysis is thorough and covers a wide range of viewpoints on the chosen topic. There are three sections with an emphasis on the essence of social skills and the importance of sports activities for their purposeful formation and construction. A scientific style of academic writing is used, which makes it clear that the author:

- knows the specialized terminology;
- is able to analyse information and express her proprietary position;
- uses classical and modern literary sources, incl. internet resources;
- correctly cites views and concepts of Bulgarian and foreign authors;
- can formulate accurate and logical scientific hypotheses.

The design of the research is in a volume of 16 pages. The diagram that represents the experimental model is comprehensive and with appropriate vision. The methods used are correctly selected, precisely described and systematized, which is a prerequisite for a detailed study of the scientific problem and for achieving its goal.

In the analytical part (chapter three) it is evident that the scientific problem was investigated in a methodical sequence, in which M. Boncheva correctly interpreted the obtained results with a view to proving or rejecting the raised hypotheses. The set of results, analyses, tables and figures is presented in five sections. Each of them is very important because it reveals in a comparative plan

the level of the social skills of the students as a result of the purposeful application of the author's sports-pedagogical model in physical education and sports training. The established correlational dependencies between individual social skills outline specific guidelines for the pedagogical interaction between physical education and sports teachers and students in the conditions of the school environment.

The conclusions are formed in an extended version. I believe that it is acceptable in this case since the idea of developing the dissertation work is based on practical experience and is directed back to the practice. Recommendations are not general or formulaic but are addressed to the proper subjects.

The literature reference is described according to the standard, and the appendices successfully clarify and complement the main part of the dissertation, proving the real research work.

The content of the abstract reflects the dissertation work in a summarized and synthesized form.

4. Scientific contributions

Of importance to the theory and practice of sports science, in my opinion, are the following contributions:

1. The theory about social skills in students at the middle school stage of basic education is supplemented, expanded and enriched through the prism of physical education and sports training at school.

2. An author's sports-pedagogical model was created to build students' social skills during FVS training in accordance with the educational reality at the beginning of the 21st century.

3. The applicability of the sports-pedagogical model for building basic social skills in unity has been proven through the established correlational dependencies between them and the changes that have occurred at the entrance of the experimental study.

4. The influence of the restrictive measures during COVID on the formation of social skills through sports-motor activities in the educational process of students from 5th - 7th grade was analysed.

5. Publications and participation in scientific forums

On the topic of the dissertation, the doctoral student Maria Boncheva presents three publications.

I declare that I have no scientific publications in common with the applicant and I am not bound to him within the meaning of the Conflict of Interest Act.

6. Conclusion

The dissertation work "A sports pedagogical model for the development of social skills in students from the middle school stage of the basic educational level" is a completed theoretical-experimental study with scientific merits and qualities. It shows that the candidate possesses a sufficient degree of in-depth knowledge of the speciality and abilities for independent scientific work. On this basis, **I give a positive assessment and confidently propose to the respected Scientific Jury to award Maria Dancheva Boncheva the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific speciality "Physical Education in the Educational System", professional direction: 1.3. Pedagogy of training in..., in the field of higher education: 1. Pedagogical sciences.**

11.05.2023

Author of the evaluation opinion:

/ Prof. Tsonkova, Ph.D /